

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Nimi	Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma
Kunta	Vimpeli
Kunta	Teuva
Kunta	Ähtäri
Kunta	Lappajärvi
Kunta	Alajärvi
Kunta	Seinäjoki
Kunta	Kuortane
Kunta	Kurikka
Kunta	Soini
Kunta	Lapua
Kunta	Kauhajoki
Kunta	Kauhava
Kunta	Ilmajoki
Kunta	Alavus
Kunta	Isojoki
Kunta	Evijärvi
Kunta	Isokyrö
Hyväksymispäivämäärä	1.8.2016

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laadinta, arviointi ja kehittäminen.	1
2. Paikalliset erityispiirteet ja esiopetuksen erilaiset järjestämisen tavat.	2
3. Opetussuunnitelmaan liittyvä tiedotus.	4
4. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuva esiopetus.	5
5. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet.	6
6. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua.	7
7. Arvoperusta.	8
8. Oppimiskäsitys.	10
9. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa.	11
10. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet.	13
11. Oppimisympäristöt esiopetuksessa.	15
12. Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa.	16
13. Monipuoliset työtavat.	17
14. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena.	19
15. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet.	21
15.1. Ilmaisun monet muodot.	21
15.2. Kielen rikas maailma.	22
15.3. Minä ja meidän yhteisömme.	23
15.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni.	24
15.5. Kasvan ja kehityn.	25
16. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä.	27
17. Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen.	28
18. Yleinen tuki.	30
19. Tehostettu tuki.	31
20. Erityinen tuki.	32
21. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot.	33
22. Oppilashuolto.	34

1. Opetussuunnitelman laadinta, arviointi ja kehittäminen

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla on yhteinen maakunnallinen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma. Maakunnallinen opetussuunnitelma on laadittu 17 kunnan yhteistyönä (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Isokyrö, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri). Yhteistyötä on koordinoitunut Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistys.

Maakunnallinen opetussuunnitelmatyö on tehty Osaava-hankkeen organisoimana. Osaava-hankkeen ohjausryhmä on toiminut myös maakunnallisen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmänä. Johtoryhmä koordinoi opetussuunnitelmaprosessin kokonaisuutta. Koontiryhmä on koontanut maakunnallisesti työstetyt asiat ja päättänyt opetussuunnitelman ulkoasusta. Aine- ja aihe-ryhmät ovat laatineet maakunnalliset oppiainekohtaiset tarkennukset.

Ohjaus-, johto- ja koontiryhmissä työskenteli n. 30 henkilöä. Ohjausryhmä ja johtoryhmä ovat koostuneet pääosin kuntien sivistysjohdosta ja rehtoreista. Koontiryhmä on koostunut alueiden opetussuunnitelmatimien puheenjohtajista ja asiantuntijoista. Maakunnallisissa aine- ja aihe-ryhmissä työskenteli n. 200 opettajaa, joista esiopetuksen opetussuunnitelmatyöryhmään kuului 14 opettajaa. Tämän lisäksi kuntien/alueiden opetussuunnitelmaryhmät ja koulujen omat ryhmät työstivät opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelmatyöhön osallistuivat myös huoltajat, oppilaat ja muut sidosryhmät; kaikilla eteläpohjalaisilla oli mahdollisuus vaikuttaa.

Eteläpohjalainen esiopetussuunnitelma on laadittu ja hyväksytty suomenkielellä annettavaa opetusta varten. Eteläpohjalainen esiopetussuunnitelma julkaistaan Opetushallituksen ePerusteet –palvelussa.

Eteläpohjalainen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelma 2016

Yhteistyössä mukana 17 kuntaa:

Järvi-Pohjanmaa
Alajärvi, Soini, Vimpeli,
Evijärvi ja Lappajärvi

Ilmajoki - Kurikka

Suupohja
Kauhajoki,
Isojoki ja Teuva

Kuusiokunnat
Alavus, Kuortane
ja Ähtäri

Lapua - Kauhava

Seinäjoki - Isokyrö

Tavoitteena yhtenäinen kasvatuksen ja opetuksen polku

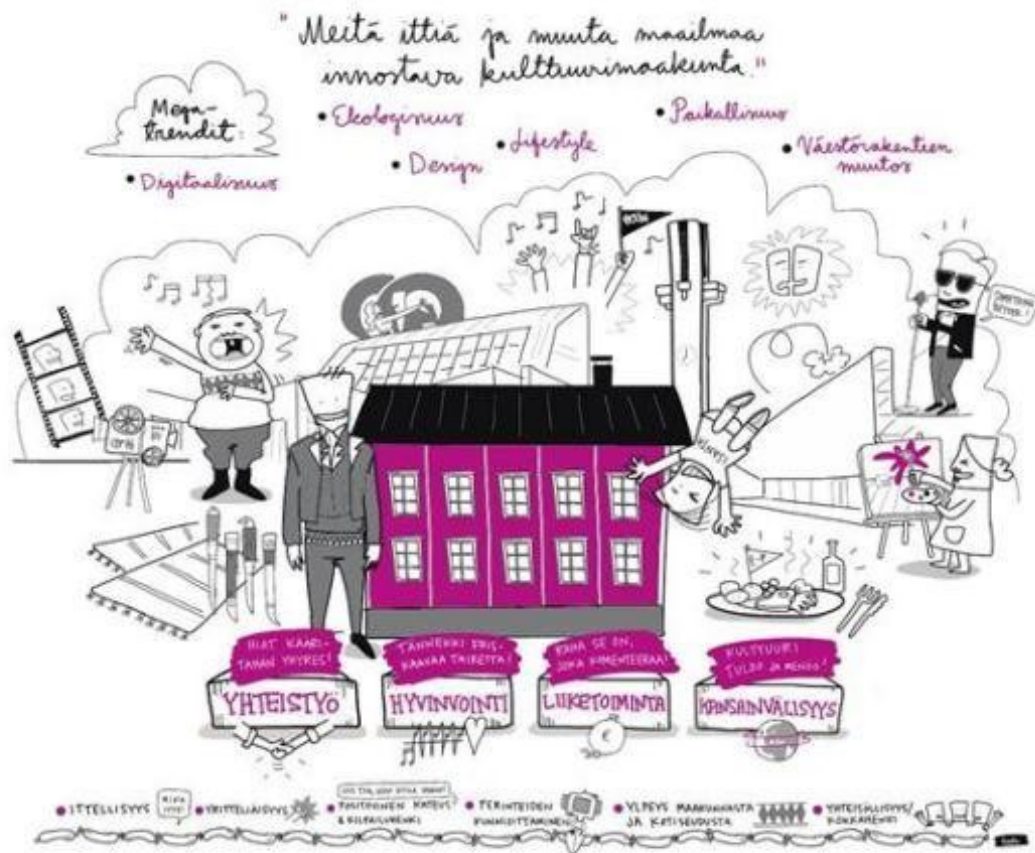
2. Paikalliset erityispiirteet ja esiopetuksen erilaiset järjestämisen tavat

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla maakunnallinen opetussuunnitelmatyö tukee esi- ja perusopetuksen yhtenäisyyttä ja tasa-arvoisen perusopetuksen toteutumista. Eteläpohjalainen opetussuunnitelma on tehty laajana yhteistyönä esi-, perus- ja lisäopetuksen kesken. Aine- ja aiheryhmissä esi-, luokan- ja aineopettajat ovat tehneet yhteistyötä nivelvaiheiden huomioimiseksi ja kasvatuksen jatkumon varmistamiseksi. Lasten/oppilaiden tukeminen, toimintatavat, yhteistyö, työnjako ja vastuut eri nivelvaiheissa on kuvattu vuosiluokkakohtaisissa luvuissa ja esiopetuksen osalta tämän esiopetussuunnitelman luvussa 3.3. Lisäksi kunnilla on omat linjauksensa käytännön yhteistyöhön nivelvaiheissa. Nämä tarkennukset on lisätty esiopetuksen vuosisuunnitelmiin.

Maakunnallisella tasolla yhteistyökumppanit ovat luonteeltaan yhteisiä, maakunnallisia toimijoita (esim. Etelä-Pohjanmaan liitto, Lapuan hiippakunta, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Etelä-Pohjanmaan maakuntakirjasto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät). Lisäksi esiopetusyksiköiden, päiväkotien, koulujen, kuntien ja alueiden tasolla on luonteellisia paikallisia yhteistyökumppaneita, jotka kirjataan esiopetuksen vuosisuunnitelmaan.

Etelä-Pohjanmaa-Jotakin parempaa Kulttuuristrategia 2014-2020

Etelä-Pohjanmaa – Jotakin parempaa (Lähde: Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia 2014-2020).

Etelä-Pohjanmaan liiton laatimat strategiat tukevat eteläpohjalaisen opetussuunnitelman sisältöjä. Näihin suunnitelmiin viitataan myös muissa opetussuunnitelman luvuissa. Maakunnalliset strategiat:

- [Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategia](#)
- [Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelma](#)
- [Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia](#)

Eteläpohjalaisessa esiopetussuunnitelmassa painotettavat teemat ovat lapsen osallisuus ja lap-selle ominaiset tavat toimia: tutkiminen, leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen ilmaisu ja kokeminen. Nämä painotukset näkyvät opetussuunnitelman sisällöissä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja esiopetusyksiköiden toimintakulttuurissa.

Opetussuunnitelma nähdään jatkuvana ja kehittyvänä prosessina. Opetussuunnitelma on elävä, yhteiskunnan muuttumiseen joustavasti reagoiva asiakirja, jota päivitetään tarpeen mukaan. Opetussuunnitelman arviointi on osa tätä prosessia. Maakunnallisen opetussuunnitelman toteutumista arvioidaan ja päivitetään valtakunnallisten linjausten mukaan. Maakunnallisen opetussuunnitelmaorganisaation tehtävänä on koordinoita ja kehittää edelleen eteläpohjalaista yh-teistyötä ja ohjata kuntien/päiväkotien/koulujen opetussuunnitelmatyötä. Ohjausryhmä vastaa edelleen prosessin etenemisestä ja yhteisistä linjauksista sekä verkostoista. Johtoryhmä kutsutaan tarvittaessa koolle käynnistämään ja ohjeistamaan tarvittavia toimenpiteitä. Koontiryhmä päivittää opetussuunnitelman sisältöjä tarvittaessa yhteistyössä aine- ja aihe-ryhmien kanssa. Tässä prosessissa pidetään lapset, oppilaat, huoltajat ja muut yhteistyötahot mukana mahdollisuuksien mukaan.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita on tarkennettu eteläpohjalaisella esiopetuksen opetussuunnitelmalla. Näiden opetussuunnitelmien pohjalta laaditaan esiopetuksen tai koulun vuosisuunnitelma. Opetuksen järjestäjä linjaa, kuinka vuosisuunnitelmat kirjataan. Halutessaan voi hyödyntää esiopetuksen maakunnallista vuosisuunnitelmapohjaa tai jos opetusta annetaan osana perusopetusta, voidaan täydentää koulun vuosisuunnitelmapohjaa. Jokaisesta lapsesta tehdään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma. Esiopetusvuodesta täytetään esiopetuksen tai koulun arviointiraportti.

3. Opetussuunnitelmaan liittyvä tiedotus

4. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuva esiopetus

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaan Steiner-koulu on 9-vuotinen yhtenäiskoulu Seinäjoella. Oppilaat suorittavat Suomen lain mukaisen oppivelvollisuuden steinerpedagogiikkaan pohjautuvien opintomenetelmien avulla ja voivat koulusta valmistuessaan jatkaa opintojaan missä tahansa toisen asteen oppilaitoksessa.

<http://www.epsteiner.fi/index.html>

<http://steinerkasvatus.fi/index.php?page=etusivu>

<http://www.steinerkoulu.fi/index.php?page=stops2016>

5. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

6. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla esiopetuksen tehtävänä on tukea lapsen oppimisen polkua. Etelä-Pohjanmaalla on laadittu esimerkinomainen esiopetuksen vuosikello (ks. eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma, yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa), jossa näkyy yhteistyön sisällöt.

7. Arvoperusta

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Maakunnan opetussuunnitelman arvokeskustelu on toteutettu alkuvuodesta 2014. Eteläpohjalaisissa kunnissa järjestettiin avoimia keskustelutilaisuuksia, arvoiltoja. Lisäksi kuntalaisilla oli mahdollisuus vastata sähköiseen arvokyselyyn helmikuussa 2014. Maakunnan esi- ja perusopetuksen oppilaat saivat osallistua arvotyöhön Unelmieni koulutyöllä (runot, mielipidekirjoitukset ja kuvataidetyöt). Lasten/oppilaiden töitä on käytetty maakunnallisen opetussuunnitelman elä-vöittämisessä. Arvotyöskentelyn pohjalta on koostettu eteläpohjalaiset arvot. Maakunnallisen yhteistyön tuloksena ovat syntyneet arvoteemat. Esille nousseet arvot olivat Etelä-Pohjanmaalla melko yhtenäiset kunnasta riippumatta. Lähes samat teemat nousevat esiin myös Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntasuunnitelman arvoissa: yrittäjäyys, uudistumiskyky, kansainvälisyys, yhteistyö, yhteisöllisyys ja kestävä kehitys (Lähde: Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden eväät – Maakuntasuunnitelma 2040 & maakuntaohjelma 2014–2017, s. 22).

Eteläpohjalaiset arvoteemat

Opimme

Lapsi on aktiivinen tietojen ja taitojen oppija. Opettajan tehtävä on auttaa ja kannustaa lasta löytämään erilaisia tapoja ja menetelmiä oppia yhdessä muiden kanssa. Elinikäinen oppiminen on jatkuvaa uusien polkujen löytämistä: taitojen oppimista, tiedon hakua ja käsittelyä sekä kriittistä arviointia alati muuttuvassa ympäristössä. Toiminnassa korostuvat sisukas yrit-teliäisyys, ahkeruus ja tunnollisuus.

Tunnetimme

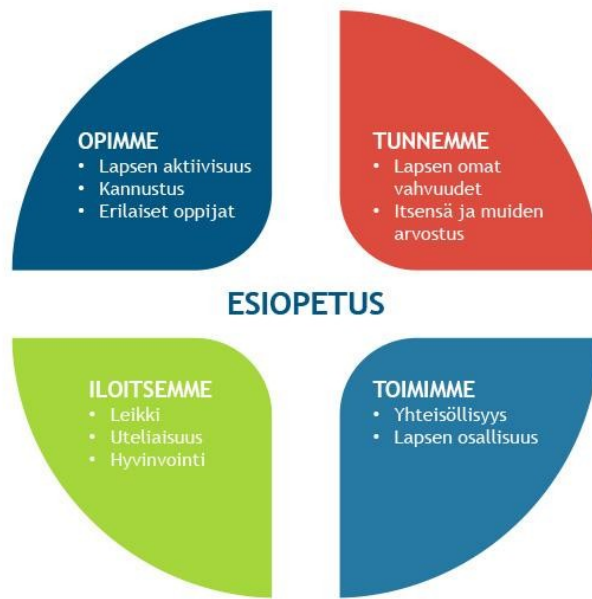
Esiopetuksessa on tärkeää tukea lapsen elämänhallintataitojen kehittymistä yhdessä kotien kanssa. Omien vahvuuksien löytäminen ja tunteminen kehittävät lapsen tervettä itsetuntoa ja luottamusta elämässä selviämiseen. Lasta opetetaan arvostamaan muita ihmisiä ja tunnistamaan oman toiminnan vaikutukset toisiin ihmisiin.

Toimimme

Yhteisöllisessä esiopetuksessa vuorovaikutus ihmisten välillä on avointa, ystävällistä ja tasa-arvoista. Esiopetusyksiköiden ympärillä olevat tahot ja yhteistyökumppanit ovat tärkeitä. Erilaiset ihmiset toimivat yhdessä toisiaan arvostaen ja toisiinsa luottaen ”koko kylä kasvattaa” – periaatteella. Lapsen kestävää tulevaisuutta rakennetaan aktiivisesti, tavoitteellisesti ja rakentavasti perheen kanssa yhdessä tehden ja yrittäen. Toiminnassa korostuu vahvasti lapsen osallisuus.

Iloitsemme

Esiopetuksen leikinomainen toimintakulttuuri luo lapselle turvallisen oppimisympäristön. Leikin kautta lapsi löytää oppimisen ilon. Esiopetuksessa on tilaa uteliaisuudelle ja erilaiselle oppimiselle. Siellä viihdytään yhdessä kavereiden ja ystävien kanssa. Hyvinvoivassa ryhmäs-sä on ilo oppia!

8. Oppimiskäsitys

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Oppimiskäsitystä kuvataan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa luvussa 2.4. Esiopetuksen arvot ja oppimiskäsitys näkyvät esiopetuksen toimintakulttuurissa ja arjessa.

9. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Eteläpohjalaisessa esiopetuksen opetussuunnitelmassa laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja toimenpiteet toteutuvat seuraaviin kysymyksiin vastaten:

AJATTELU JA OPPIMINEN

Miten minä opin?

Miten toimin itsenäisesti ja yhdessä muiden kanssa?

Miten työskentelen toiminnallisesti, kokemuksellisesti ja luovasti?

Miten opin itselle tärkeistä asioista enemmän?

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Miten opin tuntemaan oman kulttuurisen taustani sekä arvostamaan kulttuuriperintöäni?

Miten opin ymmärtämään, arvostamaan ja hyväksymään erilaisia tapoja elää meillä ja muualla?

Miten opin sosiaalisia taitoja ja hyviä tapoja?

Miten rohkaistun ilmaisemaan itseäni monipuolisesti, rakentavasti ja tarkoituksenmukaisesti?

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Miten opin huolehtimaan itsestäni, omista tavaroistani ja yhteisestä ympäristöstä?

Miten kasvan vastuulliseksi ja toiset huomioonottavaksi ihmiseksi?

Miten opin ymmärtämään arkielämän taitoja?

Miten opin ymmärtämään levon, ravinnon ja liikunnan tärkeyden elämässäni?

MONILUKUTAITO

Miten opin leikinomaisesti sanallista, kuvallista, äänellistä, numeerista, kinesteettistä ilmaisua ja tulkintaa sekä näiden yhdistelmiä?

Miten opin ymmärtämään, mikä mediassa on totta ja mikä ei?

TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN

Miten opin käyttämään tietotekniikkaa sekä toimimaan vastuullisesti sen käyttäjänä?

Miten hyödynnän teknologian mahdollisuuksia itseilmaisussa yhdessä toisten kanssa?

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Miten opin tarkastelemaan asioita eri näkökulmista ja miettimään omia valintojani?

Miten opin pyytämään ja antamaan apua?

Miten kasvan osallistuvaksi, sovittelevaksi ja kannustavaksi toimijaksi?

Miten osallistun toiminnan, sääntöjen ja sopimusten suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

10. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Esi- ja perusopetuksen tehtävä Etelä-Pohjanmaalla on rakentaa yhdessä elinvoimaista maakuntaa, jossa oppiminen muuttuu sivistykseksi. Eteläpohjalainen kulttuuriperintö on voimavara muutoksessa kohti kulttuurisesti moninaista ja alati muuttuvaa yhteiskuntaa. Lapsista ja nuorista kasvatetaan ja opetetaan yritteliäitä, osallistuvia, omasta ja muiden hyvinvoinnista huolehtivia ja ympäristöstä välittäviä kansalaisia. *”Perustana on kaikille lähipalveluna tarjottava laadukas perusopetus, joka takaa perusosaamisen ja yleissivistyksen huomioiden erilaiset oppijat ja heidän tarpeensa. Osaamisen kehittäminen oman osaamisen rajoissa kuuluu jokaisen perusoikeuksiin. Ratkaisevaa tässä on opettajien osaaminen, mutta myös ympäristön tuki ja arvostus.”* (Lähde: Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden eväät – maakuntasuunnitelma 2040 & maakuntaohjelma 2014–2017, s. 43).

Maakuntasuunnitelmasta 2040 nousee esiin maakunnallisen opetussuunnitelman käytänteitä tukevia teemoja:

- verkostoituminen
- yhteisöllisyys
- osallisuus
- valmiudet kansainväliseen toimintaan
- modernit oppimismenetelmät ja –ympäristöt
- kestävä kehitys
- hyvinvointi
- digitaalisuus
- yksilöllisten ja joustavien oppimispolkujen rakentaminen ja osaamisen jatkumon takaaminen.

(Lähde: Etelä-Pohjanmaan tulevaisuuden eväät – maakuntasuunnitelma 2040 & maakuntaohjelma 2014–2017).

Maakunnallisesti esiopetuksen toimintakulttuurissa korostuu oppimisen ilon löytyminen leikin kautta. Leikin monimuotoisuus vahvistaa lapsen monilukutaitoa sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Toimintakulttuurissa korostetaan lapsen osallistamista ryhmän toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen vuorovaikutuksessa muiden lasten ja aikuisten kanssa. Näin lapsi saa kokemuksia osallistumisesta ja vastuullisesta toimimisesta. Keskiössä on lapsi, joka tuntee itsensä arvostetuksi ja tulee kuulluksi. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää lasta häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla. Kurinpidollisia kasvatuskeskusteluja käytetään tarvittaessa silloin kun lapsi on vaaraksi itselleen ja/tai muille. (Perusopetuslaki 35 a §, 36 §, 36 a §). Tavoitteena on, että lapsi oppii tuntemaan itsensä ja kulttuuritaustansa. Sitä kautta hän oppii arvostamaan erilaisuutta ympärillään.

Toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen edellyttää jatkuvaa havainnointia ja arviointia. Henkilöstö, lapset ja huoltajat arvioivat niitä säännöllisesti.

Maakunnallisesti tarjotaan yhtäläiset mahdollisuudet lapsille, huoltajille, kasvattajille sekä muulle henkilökunnalle osallistua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Tätä edellyttää myös uusi varhaiskasvatuslaki §16.

Suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen keinoja:

- aktiivinen havainnointi ja kirjaaminen (lapsi, ryhmä, oppimisympäristö, tunneilmasto ja vuorovaikutus)
- itsearviointi (lapset ja henkilöstö)
- jokaiselle lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma

- haastattelut
- keskustelut
- mahdolliset yhtenäiset lomakkeet
- osallistavat vanhempainillat
- arvokyselyt ja palaute
- tiedonsiirtopalaverit nivelvaiheissa
- laaditaan lukuvuoden arviointiraportti

Esiopetuksessa käytettävät oppimisympäristöt sekä niiden arviointiin liittyvät käytännöt kirjataan esiopetuksen vuosisuunnitelmaan.

11. Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Esiopetuksessa käytettävät oppimisympäristöt sekä niiden arviointiin liittyvät käytännöt kirjataan esiopetuksen vuosisuunnitelmaan.

12. Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma siirtyy lapsen mukana varhaiskasvatuksesta esiopetukseen.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma tehdään yhteistyössä huoltajien ja lapsen kanssa. Se toimii työkaluna, havainnointi- ja arviointivälineenä. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma siirtyy lapsen mukana perusopetukseen.

Eteläpohjalainen esi- ja alkuopetuksen yhteistyön ohjeellinen vuosikello voi toimia yhteistyön ja siirtymävaiheiden runkona. Jokainen kunta täydentää vuosikellon omien käytänteidensä mukaisesti. Vuosikellon pohjalta arvioidaan yhteistyön toteutumista ja kehitetään sitä. Näitä arvioidaan maakunnallisten arvojen pohjalta: opimme, tunnemme, toimimme ja iloitsemme.

Opetuksen järjestäjä päättää siirtymävaiheiden yhteistyön tavoitteista ja muodoista. Ne kirjataan esiopetuksen vuosisuunnitelmaan tai koulun opetus-/vuosisuunnitelmaan.

Esimerkkinä Seinäjoen esi- ja alkuopetuksen yhteistyön ohjeellinen vuosikello

Lukuvuoden arviointiraporttiin kirjataan eri toimijoiden kanssa tehty yhteistyö. Tämän pohjalta arvioidaan käytänteiden toimivuutta. Saatua tietoa käytetään hyödyksi seuraavan toimintakauden/ lukuvuoden suunnittelussa.

13. Monipuoliset työtavat

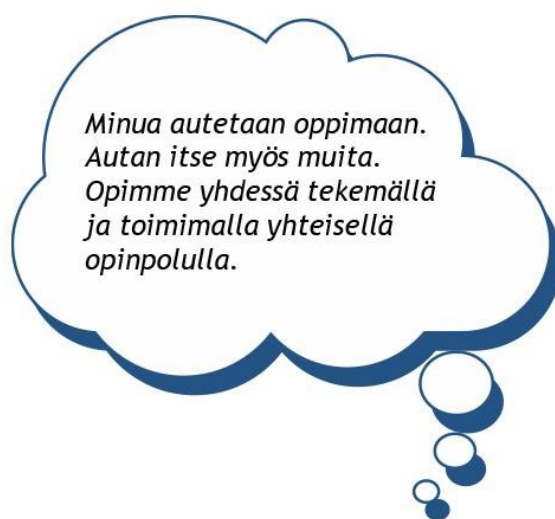
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Maakunnallisesti työtapojen valinnoissa otetaan huomioon eteläpohjalainen luonto, rakennettu ympäristö ja kulttuuri. Opetuksessa ja oppimisessa hyödynnetään paikallista osaamista ja paikallisia toimijoita. Maakunnallisesti panostetaan lastenkulttuurin edistämiseen. Tehdään yhteistyötä kulttuurialojen oppilaitosten sekä muiden kulttuurialojen osaajien kanssa järjestämällä esimerkiksi taiteilija-vierailuja päiväkoteihin ja esiopetusyksiköihin. Esiopetuksessa tulee hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa laaja-alaisen osaamisen esi- ja alkuopetuksen (L5) periaatteiden mukaan.

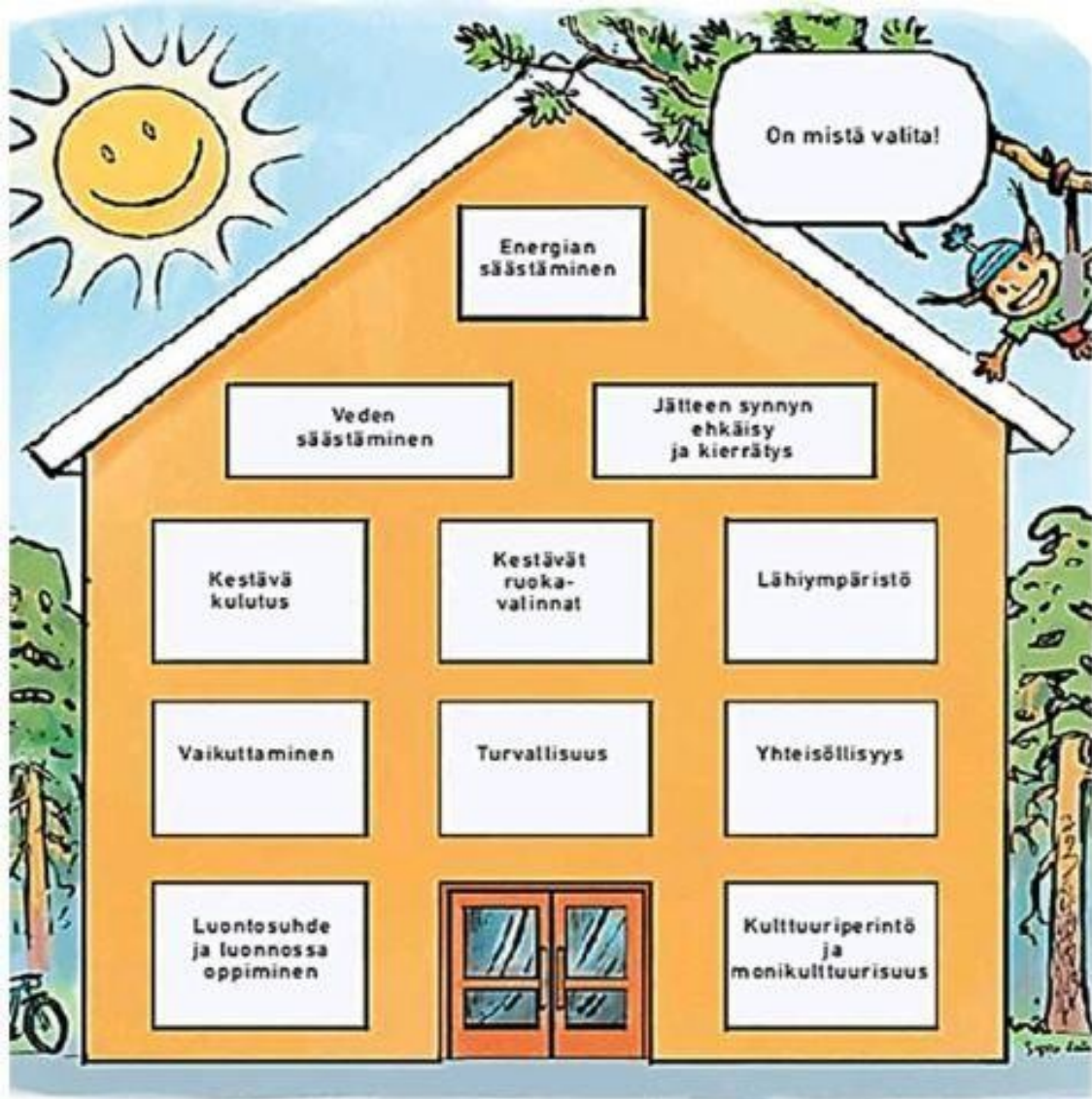
Maakuntamme on tunnettu viljavista lakeuksistaan ja tekemisen meiningistä. Etelä-Pohjanmaa on kunnostautunut Ruoka Provinssina. Esiopetuksessa tätä toteutetaan muun muassa tutustumalla maakunnalliseen ruokaperinteeseen ”Pelloilta pöytään” –teeman mukaisesti. Kyse on koko ruokaketjuun, -kulttuuriin ja ruoan valmistamiseen tutustumisesta. Tämä edellyttää yhteistyötä ruokapalvelun sekä mahdollisten yhteistyötahojen kanssa.

Eteläpohjalaisuuteen liittyy vahvana itellisyyden mentaliteetti. Tämä tarkoittaa muun muassa vahvaa itsetuntoa, ahkeraa työtettä, suorapuheisuutta ja itsenäistä työskentelyotetta. Etelä-Pohjalainen yritteliäisyys, kökkähenki (talkoohenki) ja yhteisöllisyys ovat vahvasti mukana työtavoissa. Uuden esiopetussuunnitelman myötä lapsia ohjataan jakamaan tietoa, tekemään yhteistyötä ja verkostoitumaan muiden kanssa.

Lapselle ominaisia tapoja toimia ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteellinen kokeminen. Maakunnallisessa esiopetussuunnitelmassa kiinnitetään erityisesti huomiota arkiliikunnan laatuun ja määrään: tuetaan päivittäin lapsen luonnollista tarvetta liikkua ja hyödynnetään luontoa liikkumisessa sekä huomioidaan lapsen liikkuminen aktiivisen oppimisen ja hyvinvoinnin välineenä.

Maakunnallisesti haluamme painottaa kestävän kehityksen periaatetta kaiken toiminnan pohjalla. Valitsemme toimintatapoja, jotka säästävät luontoa. Toimimme ympäristövastuullisesti ja tavoitteena on kasvattaa uuden sukupolven lapsia, joille ekologisuus on normaali tapa toimia. Toimintatavoissa korostuvat yhteisöllisyys, toimimme yhdessä toistemme ja ympäristön parhaaksi. Huolehdimme ympäristön viihtyvyydestä ja toimintatapojen valinnalla vähennämme melua (esimerkiksi pienryhmätoiminta). Tutustumme kierrättämiseen ja kuluttamiseen, sekä pohdimme asioita luonnonsuojelun näkökulmasta. Mietimme miten lapsi voi vaikuttaa näihin asioihin ja käytämme kestäviä materiaaleja.

Kestävä kehitys päiväkodissa (Lähde: http://www.4v.fi/files/4679/Keke_paivakodissa.pdf)

Etelä-Pohjanmaalla näkyy vielä kristilliset arvot ja yhteistyötä tehdään seurakuntien kanssa. Maakunnassa kunnioitetaan myös muita katsomuksia, joita lapsilla ja perheillä on. Lasta kasvatetaan suvaitsevaisuuteen keskustelemalla ja kokemusmaailmaa rikastuttamalla. Hyödynnetään yhteistyötä perheiden kanssa ja kasvatetaan lasta monikulttuurisuuteen. Mahdollisuuksien mukaan voidaan viritellä erilaisia yhteistyöhankkeita (ystävyydekaupunki, ystävyyseskarit, yhteistyö kaksikielisten lähikuntien kanssa).

Työtavoissa kunnioitetaan eteläpohjalaisia perinteitä, tutustutaan murteeseen ja sallitaan sen käyttö. Hyödynnetään työtavoissa ikkunasta näkyvää lähiympäristöä.

14. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Eteläpohjalaista esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuria kehittävät periaatteet.

Esiopetusyksiköt/koulut voivat hyödyntää yllä olevaa kuviota oman toimintakulttuurin kehittämisessä ja arvioinnissa. Kuvioon voidaan luoda kolmas ulottuvuus, missä pohditaan toimintakulttuuria esiopetuksen omasta näkökulmasta.

Tavoitteena on, että eteläpohjalaisen esiopetuksen toimintakulttuuri tukee lapsen kasvua elinikäiseen oppimiseen, osallisuuteen, elämänhallintataitoihin sekä kestäväen kehityksen, erilaisten oppimisympäristöjen ja eteläpohjalaisen kulttuuriperinnön tuntemiseen. Laadukkaan toimintakulttuurin kautta lapselle syntyy ehjä kasvatuksen ja opetuksen polku esiopetuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen. Tämä edellyttää opettajien yhteistyötä erityisesti nivelvaiheissa sekä kuntien ja koulujen ja päiväkotien omien yhteistyöverkostojen hyödyntämistä. Toimintakulttuuria arvioidaan osana maakunnallisen opetussuunnitelman arviointia. Lapselle annetaan esiopetuksen osallistumistodistus. Opetuksen järjestäjä päättää osallistumistodistuksen ulkoasusta.

Perusopetuksen maakunnalliset painotukset (voidaan soveltaa esiopetuksessa)

Eteläpohjalainen opetussuunnitelmatyö tukee yhtenäistä esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuria. Etelä-Pohjanmaalla koulujen toimintakulttuurin painotukset ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus, jotka on huomioitava oppimisympäristöjen kehittämisessä ja työtapojen valinnassa.

Yrittäjämäinen toimintatapa

Yrittäjämäinen toimintatapa on ennen kaikkea asenne ja tapa toimia. Se on kansalaistaito, jota tarvitaan elämässä, opiskelussa ja tulevassa työssä riippumatta siitä, työskennelläänkö toisen palveluksessa vai itsenäisenä yrittäjänä.

Yrittäjämäinen toimintatapa on mukana kaikessa koulun toiminnassa ja siten se luo pohjan koko koulun toimintakulttuurille. Luovat toimintatavat yhdessä erilaisten verkostojen kanssa rohkaisevat katsomaan myös ympäröivään yhteiskuntaan.

YRITTÄJÄMÄINEN TOIMINTATAPA: Nelikenttäkuvio

Yrittäjämäinen toiminta on esim. oikeaa asennetta, päättäväisyyttä, vastuuntuntoa, innovatiivisuutta, tulevaisuussuuntautuneisuutta ja kykyä tehdä oikeita asioita.

Yrittäjämäisen toimintatavan rakentuminen

Oppilas kerää perusopetuksen aikana portfolion, johon hän kerää itselleen tärkeitä asioita, onnistumisen kokemuksia, mutta myös kehittymisen aiheita. Portfolion avulla oppilas rakentaa identiteettiään, paikkaansa maailmassa, luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin ja yhteiskuntaan. Oman oppimisen pitkäjänteinen seuranta ja dokumentointi luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle. Portfoliota voidaan käyttää oppimisen ja arvioinnin tukena kaikissa oppiaineissa. Pääsääntöisesti portfolio tehdään sähköisesti. Se täydentyy ja kulkee oppilaan mukana koko yhtenäisen perusopetuksen ajan.

Osallisuus

Etelä-Pohjanmaalla osallisuus on oppivan yhteisön yhdessä rakentamista. Se on aktiivista kansalaisuutta, osallisuuden edistämistä ja demokraattista toimintakulttuuria. Oppilaat osallistuvat koulussa oman kehitysvaiheensa mukaisesti toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Oppilaskuntatoiminta tarjoaa yhden tärkeän väylän oppilaiden osallistumiselle. Muut toimintamuodot kuten kummitoiminta, vapaaehtoistyö tai erilaiset kestävä kehityksen toiminnot täydentävät sitä. Samalla ne vahvistavat yhteistyötä ja vuorovaikutusta koko toimintayhteisössä. Maakunnallisessa opetussuunnitelmatyössä on kiinnitetty erityistä huomiota yhteistyöhön eri hallinnonalojen, seurakuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

15. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

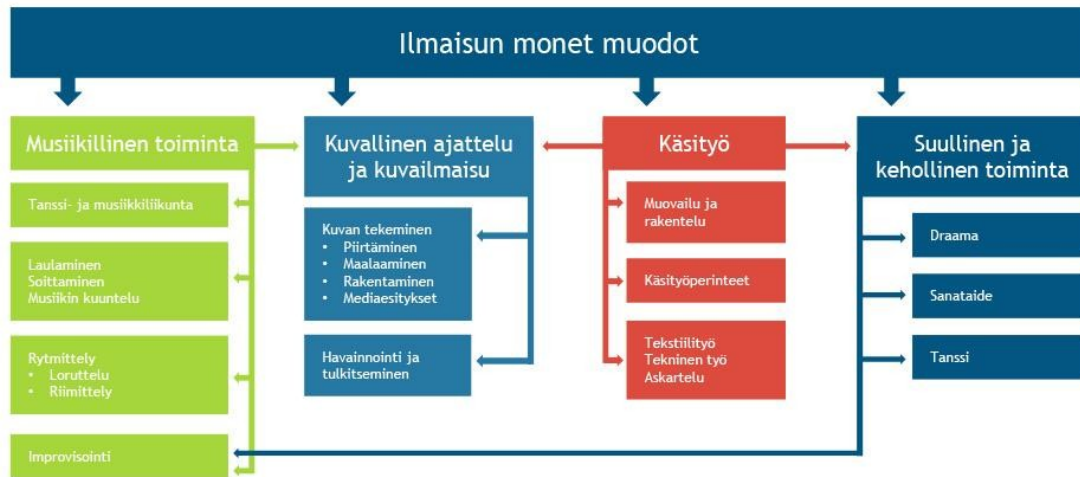
Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet

15.1. Ilmaisun monet muodot

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

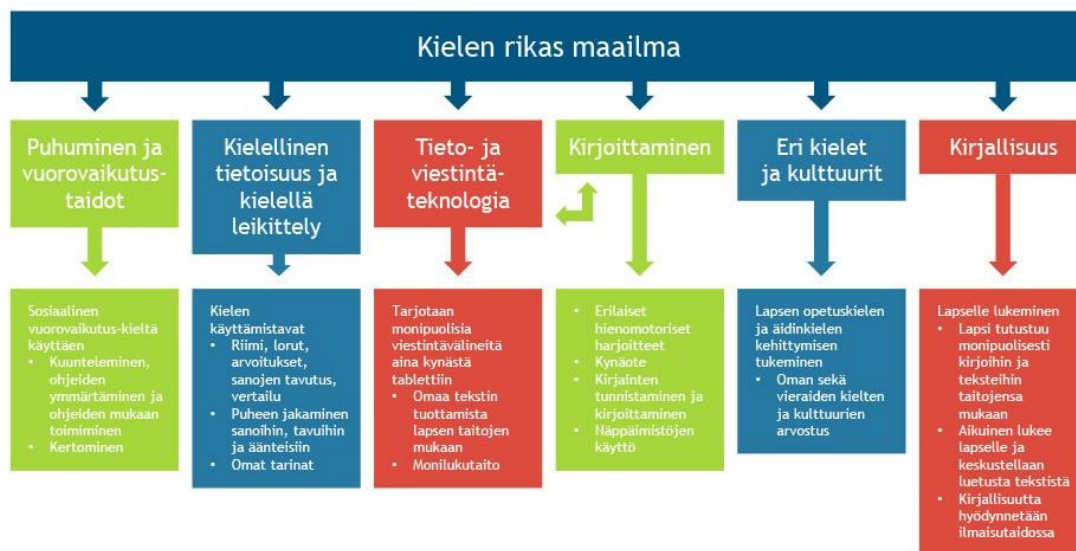
Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

15.2. Kielen rikas maailma

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

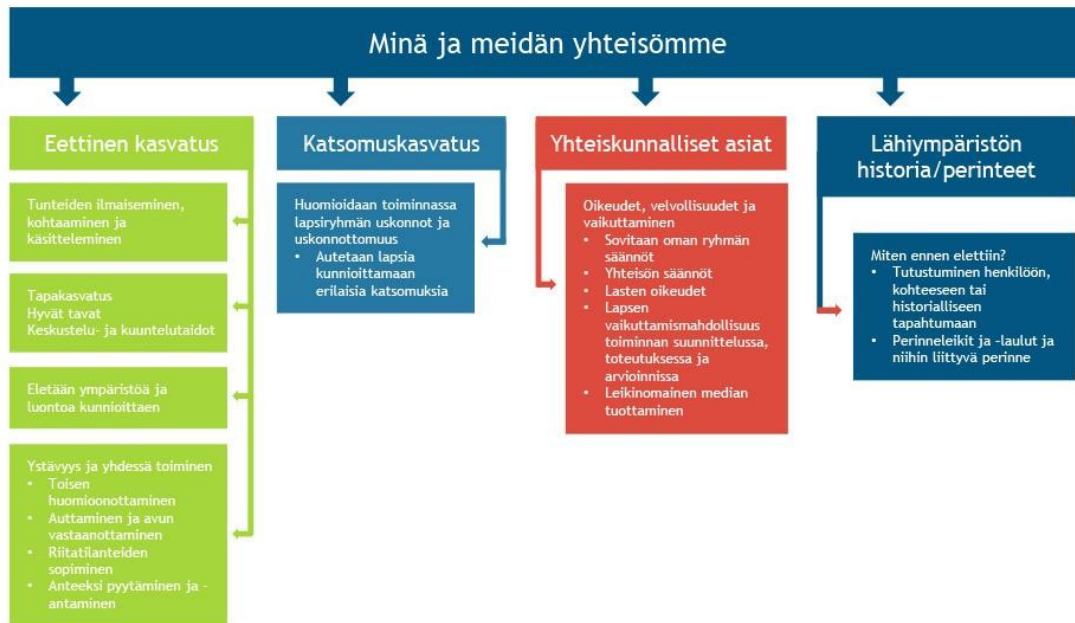
Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

15.3. Minä ja meidän yhteisömme

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

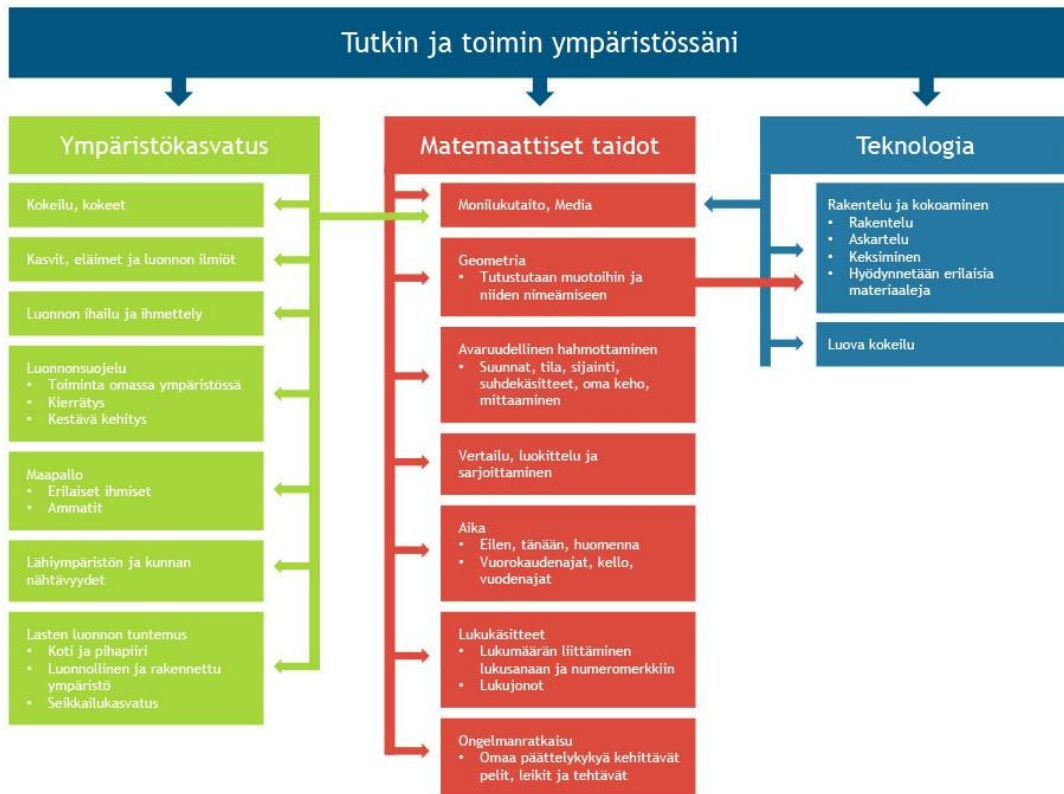
Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

15.4. Tutkin ja toimin ympäristössäni

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

15.5. Kasvan ja kehityn

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

16. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

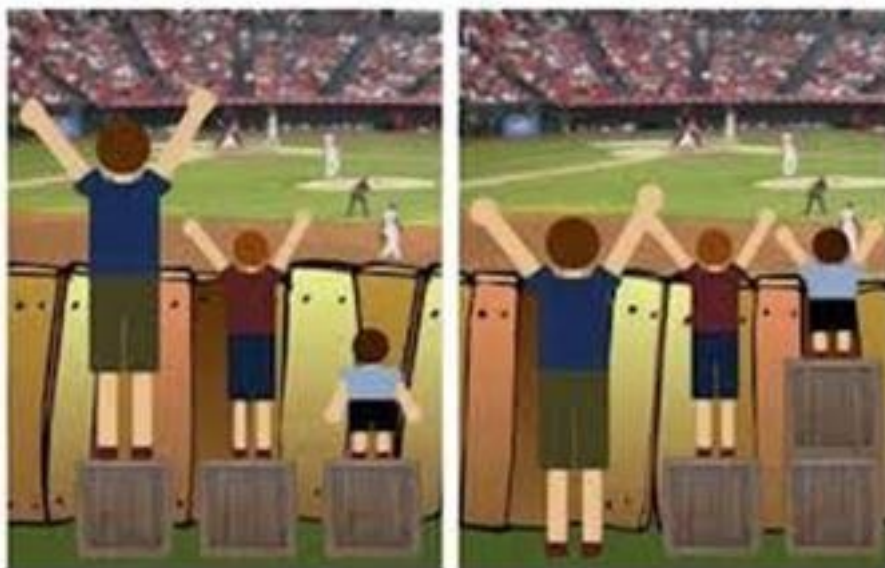
Opetuksessa otetaan huomioon, että lasten kieli- ja kulttuuritaustat vaihtelevat. Eteläpohjalaisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa (luvut 9 ja 10) kuvataan eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetusta sekä kaksikielistä opetusta. Niihin voidaan tukeutua siltä osin kuin paikallinen esiopetuksen järjestäminen edellyttää. Opetuksen järjestäjä antaa ohjeet, miten mahdollisiin yksikkökohtaisiin esiopetuksen opetussuunnitelmiin kirjataan tarvittavat täsmennykset, jotta kansallisesti ja paikallisesti asetetut tavoitteet voivat toteutua.

17. Kasvun ja oppimisen tuen järjestäminen

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

Maakunnassamme on periaatteena tarjota kaikille lapsille samanlaiset mahdollisuudet oppimiseen, vaikka lähtökohdat olisivatkin erilaiset. Joku tarvitsee enemmän saadakseen yhtä paljon.

Yhdenvertaisuus vs. Oikeudenmukaisuus

Yhdenvertaisuus vs. oikeudenmukaisuus. Lähde: <https://radicalsolarship.wordpress.com/2014/04/23/standards-may-achieve-equality-but-not-equity>

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvät asiat on kirjattu maakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 7, joita noudatetaan myös esiopetuksessa. Toisin kuin perusopetuksessa, jokaiselle esioppilaalle laaditaan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma.

Oppimisen tuki

HOJKS

- Erityinen tuki
- Erityistä tukea saavan oppilaan opettajat laativat Hojksin yhteistyössä huoltajan ja oppilaan kanssa
- Moniammatillinen yhteistyö + konsultointi

Erityisen tuen päätös

- Tehdään pedagogisen selvityksen perusteella
- Opetuksen järjestäjä määrittelee päätöksen tekijän
- Valituskelpoinen päätös

Pedagoginen selvitys

- Asiakirja, joka laaditaan erityisen tuen päätöstä varten
- Asiakirjan laadinta: Esim. luokan- tai erityisopettaja, luokanohjaaja, aineenopettaja yhteistyössä erityisopettajan kanssa
- Moniammatillinen yhteistyö + konsultointi

Oppimissuunnitelma

- Tehostettu tuki
- Oppimissuunnitelman laatimisen päävastuu oppilasta opettavalla opettajalla/opettajilla yhteistyössä erityisopettajan kanssa
- Oppimissuunnitelma voidaan laatia myös osana yleistä tukea, kun sovitut asiat halutaan kirjata tarkemmin (esim. kieli- ja kulttuuritaustaiset oppilaat, vuosiluokkiin sitoutumattomassa opetuksessa olevat oppilaat)
- Laaditaan suunnitelma opiskelun erityisistä painoalueista ennen yksitoimista

Pedagoginen arvio

- Asiakirja, joka laaditaan ennen siirtymistä tehostettuun tukeen
- Voidaan käyttää myös niveltävänä siirtoasiakirjana kaikilla oppilailla
- Mukana oppilasta opettavat opettajat, luokanopettajalla/luokanohjaajalla asiakirjan laatimisen päävastuu
- Moniammatillinen yhteistyö, konsultointi

Tukitoimet laskevat tuen tarpeen vähentyessä
Tukitoimet lisääntyvät tuen tarpeen kasvaessa

* Prosessikaavion asiat ovat tarkemmin avattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa

18. Yleinen tuki

19. Tehostettu tuki

20. Erityinen tuki

21. Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

22. Oppilashuolto

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen esiopetuksen opetussuunnitelma

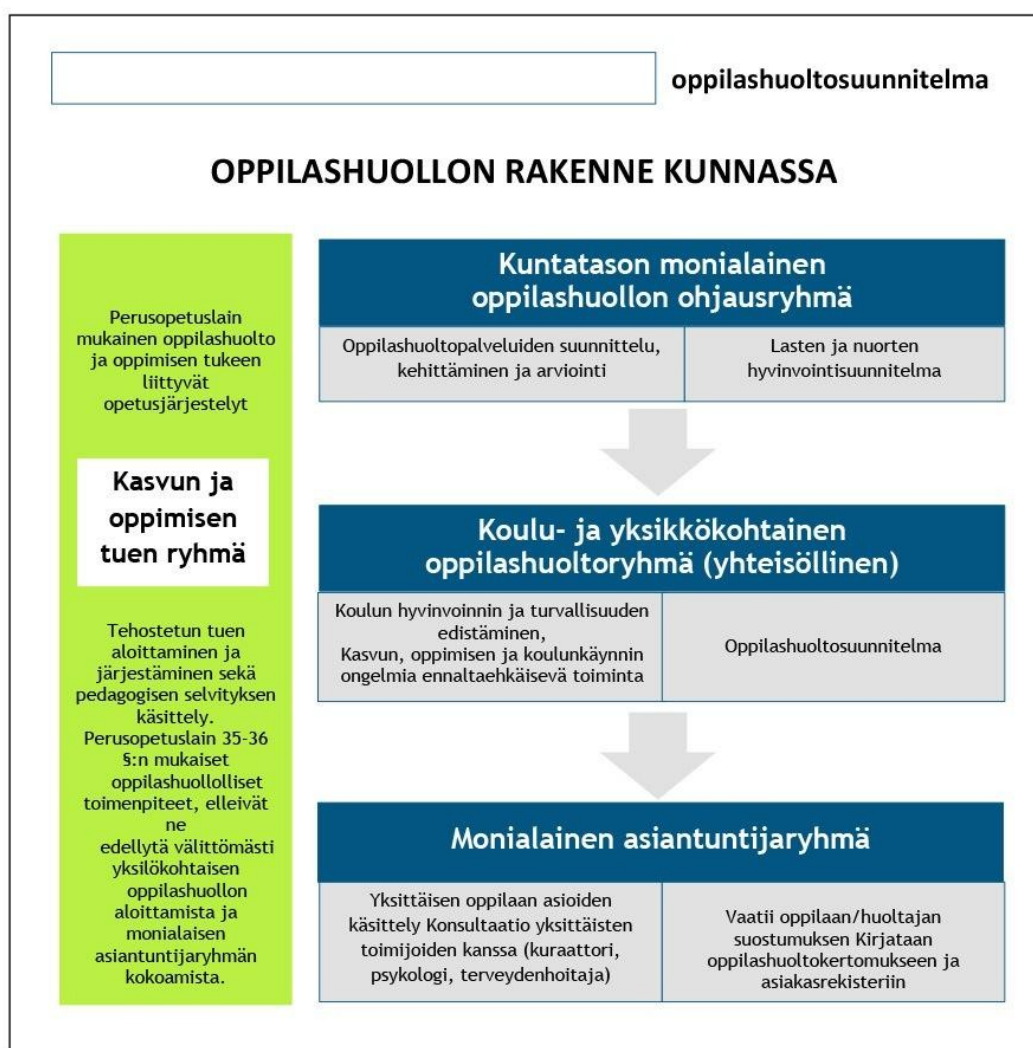
Oppilashuoltoon liittyvät asiat on kirjattu maakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 8, joita noudatetaan myös esiopetuksessa.

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma
Oppilashuoltosuunnitelma

21.1.2016

Tämä suunnitelmapohja on seudullisen Osaava -työryhmän laatima, jota kunta voi halutessaan käyttää oppilas- ja opiskeluhuollon suunnitelman laadinnassa. Pohja on esi- ja perusopetukseen, mutta sitä voi soveltaa toiselle asteelle. Opiskeluhuollosta käytetään tässä versiossa nimitystä oppilashuolto, opiskelijasta oppilas, päiväkodista yksikkö, oppilaitoksesta koulu ja koulutuksen järjestäjästä opetuksen järjestäjä.

Oppilashuoltosuunnitelma voi olla usean yksikön tai koulun yhteinen, jos yhteisen suunnitelman laatiminen on perusteltua. Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

-

Toteuttaminen
Oppilashuollon suunnittelu ja tiedottaminen
- koulun henkilöstö, oppilas/oppilaskunta ja huoltajat osallistetaan oppilashuollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin- yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja yhteistyötahoja
Koulun oppilashuollon kokonaistarve
Kuvataan esimerkiksi: - kouluuyhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet; oppilasmäärä ja yleinen perherakenne- tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä koulussa- lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä olinoloja koskeva seurantatieto, esimerkiksi kouluterveyskyselyt ja yhteenvedot laajoista terveystarkastuksista- opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöltä saatava tieto
Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut
Kuvataan esimerkiksi: - kouluterveydenhuolto- sekä psykologi ja kuraattoripalvelut- oppilashuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö
Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä
Tavoitteet
- Kouluuyhteisön ja oppilasryhmien hyvinvoinnin seuraaminen, arvioiminen ja kehittäminen- Kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehtiminen (koulurakennus, -tilat ja -välineet)
Tehtävät
- Yhteisöllinen koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa oppilashuollon toiminnan suunnittelusta, arvioinnista ja kehittämisestä. o Järjestyssääntöjen valmistelu ja päivittämineno Miten perusopetuslain edellyttämää oppilashuoltoa toteutetaan (menettelytavat kasvatuskeskustelujen toteuttamisessa, tavaroiden tarkastaminen ja haltuunotto)o Toimintatavat kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluuyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (koulurakennus, opetustilat ja -välineet, eri oppimisympäristöt, välitunnit)o Poissaolojen seuranta, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttumineno Koulun ulkopuolisten, hyvinvointia edistävien tahojen kanssa tehtävän yhteistyön menettelytavato Nivelvaiheiden vastuut ja toimintatavato Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjauso Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttumineno Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet- Oppilashuoltoryhmää johtaa rehtori- Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen tulee ottaa huomioon kaikessa yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.- Ryhmään kutsutaan tarvittaessa muita lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä viranomaisia ja toimijoita.
Kokoontuminen ja kirjaaminen
Kuvataan esimerkiksi:

- Oppilashuoltoryhmä kokoontuu x kertaa/kuukaudessa/lukukaudessa/ -vuodessa. Koollekutsujana toimii ryhmän puheenjohtaja.
- Kokouksista kirjoitetaan muistiot (käytetään omavalvonnassa)

Yksilöllinen oppilashuoltotyö

Tavoitteet

- Seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista
- Varhaisen tuen turvaaminen, ongelmien ehkäiseminen ja ratkaiseminen
- Yksittäisen oppilaan tuen ja opiskeluhuollon tarpeen selvittäminen ja siihen liittyvä monialainen oppilashuolto.

Tehtävät

- Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi
- Annetaan oppilaalle koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista oppilashuoltoa

Yksilökohtainen oppilashuoltotyö voidaan aloittaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- o Järjestettäessä oppilaan tehostettua ja erityistä tukea kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä käy ilmi, että oppilaan tilanne (koulunkäynti, perhetilanne, vapaa-aika) vaatii monialaista työskentelyä
- o Joustavaan perusopetukseen tai sairaalaopetukseen siirryttäessä
- o Kurinpitörajoituksen tai opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä
- o Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseksi koulussa
- o Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten perusteella
- o Koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden (nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido tai poliisi) aloitteesta

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoonpano

- Kootaan tapauskohtaisesti ja harkinnanvaraisesti
- Ryhmä voi koostua esimerkiksi seuraavista työntekijöistä: terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja oppijan ryhmäohjaaja tai keskeinen opettaja. Myös rehtori voi olla jäsenenä, mutta hänellä on tietojen suhteen hyväksikäyttökielto.
- Ryhmä nimeää vastuuhenkilön, jolla on kirjaamisvelvoite
- Ryhmän puheenjohtaja vastaa, että asian käsittely kirjataan oppilaan yksilölliseen oppilashuoltokortomukseen ja että se säilytetään lain vaatimalla tavalla oppilashuoltorekisterissä.
- toiminta ja nimeäminen edellyttävät oppilaan tai huoltajan suostumusta.

Perusopetuslain 16 a ja 17 5:ää on täsmennetty siten, että tehostetun ja erityisen tuen antamiseen liittyvien selvitysten tekeminen ei ole oppilashuoltoa, vaan moniammatillista yhteistyötä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa, minkä perusteella selvitysten tekemisestä sekä tehostetusta ja erityisestä tuesta ei voi kieltäytyä. Nämä asiat käsitellään kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä.

Kokoontuminen, kirjaaminen, salassapito ja tiedonsiirto

Monialainen asiantuntijaryhmä

- kokoontuu tarvittaessa
- Oppilashuolto perustuu aina oppilaan ja huoltajien suostumukseen, joten esimerkiksi asiantuntijaryhmän kokoontumisesta tiedotetaan aina huoltajille

Kirjaukset

- Tehdään oppilashuoltokortomusten rekisteriin. Tiedot tallennetaan aikajärjestyksessä.
- Monialaisen asiantuntijaryhmän jäsenet kirjaavat lisäksi omiin rekistereihinsä, kuten lait edellyttävät (esimerkiksi kuraattorit omaan asiakasrekisteriinsä, kouluterveydenhoitajat ja psykologit potilaskortomukseen)

Salassapito

- Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä opiskelijaa taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.
- Oppilaitoksen henkilöstö, opiskeluhuoltopalveluja toteuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt taikka niiden toimeksiannosta tai muutoin niiden lukuun opiskeluhuollon toimenpiteisiin osallistuvat ammattihenkilöt, opetusharjoittelua suorittavat ja muut opetuksen tai yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteutukseen osallistuvat henkilöt taikka opetuksen ja koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet eivät saa antaa sivullisille yksilökohtaisen opiskeluhuollon asiakirjoihin sisältyviä tai muuten tietoonsa saamia yksittäistä opiskelijaa koskevia salassa pidettäviä tietoja, jos siihen ei ole:

- 1) asianomaisen henkilön tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen laillisen edustajansa kirjallista, yksilöityä suostumusta; taikka
 - 2) tiedon luovuttamiseen oikouuttavaa lain säännöstä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 225).
- Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 23§).

Tiedonsiirto

Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan taikka hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta.

Seuranta ja arviointi

Oppilashuoltosuunnitelman toteutumisen arviointi

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun oppilashuoltosuunnitelman toteutumista. Suunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta

Toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

- seurannasta vastuussa oleva taho koulussa
- seurattavat asiat ja käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi
- seurannan aikataulu
- seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen koulun oppilashuollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille.

Tähän kokonaisuuteen sisältyvät seuraavat liitteet:

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (liite x)
Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa (liite x)

Tämä oppilashuoltosuunnitelma on päivitetty _____

Kriisisuunnitelma on päivitetty _____

Kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa ehkäisevä suunnitelma on päivitetty _____

Tämä suunnitelma ja siihen liittyvät liitteet on käyty yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä _____

OPPILASHUOLTO JA PEDAGOGINEN TUKI

- Yksittäisen oppilaan asioiden käsittely kahden eri lainsäädännön näkökulmasta

OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLTOLAKI	Mihin perustuu?	PERUSOPETUSLAKI
Sisältää 1) kouluterveydenhuollon, 2) psykologi- ja kuraattoripalveluiden ja asiantuntijaryhmän tuen HOX! Ei oppimisen asioita!	Mitä?	Oppimisen ja koulunkäynnin tuki (= pedagoginen tuki) eli kolmiportainen tuki
Perustuu aina vapaaehtoisuuteen, suostumus pakollinen	Suostumus vai ei?	Ei välttämättä edellytä oppilaan/ huoltajan suostumusta
• Konsultaatio • Tapauskohtaisesti koottava asiantuntijaryhmä Tarve ryhmän koolle kutsumiseen pohjautuu huoleen. Tarve määrittelee myös osallistuvat yhteistyötahot. Suostumus!	Ketä mukana?	Moniammatillisen yhteistyön kriteeri = mukana muitakin kuin opetushenkilöstöä. Yhteistyön toteuttamisesta ei tiukkaa säännöstä, myös esim. konsultaatio käy. Kokoonpano tapauskohtainen → Tarve määrittelee osallistuvat yhteistyötahot. Tarpeen mukaan koolle laajempi ryhmä.
Voidaan täydentää yleistä, tehostettua ja erityistä tukea. Esim. psykologin tutkimukset/ kuraattorin selvitys.	Milloin?	1) tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen 2) palaaminen tehostetusta tuesta yleiseen tukeen 3) pedagoginen selvitys erityistä tukea järjestettäessä
Ajallisesti etenevän opiskeluhuoltokertomuksen kirjaus = muistio yksilökohtaisesta työstä (huoltaja, asiantuntijat jne.) Kuraattori/terveydenhoitaja/ psykologi tmv. asiantuntija kirjaa omat merkintänsä omiin rekistereihinsä oman ammattikuntansa lakisääteisten vaatimusten mukaisesti (ajallisesti etenevä)	Mihin?	1) pedagoginen arvio 2) oppimissuunnitelma 3) pedagoginen selvitys 4) HOJKS
Salassa pidettävä. Laajemmin luovutus sallitaan huoltajan/asianosaisen suostumuksella.	Kenelle?	Salassa pidettävä. Oppilasta opettavat opettajat ja muut tiedot työtehtävissään tarvitsevat. Laajemmin luovutus sallitaan huoltajan suostumuksella.